

til har været fremmed der, og som man, efterhaanden som Skovene høre op, troer at maatte fremme, for derved at skaffe Befolkningen andre Næringsveie; her derimod er der Tale om en Industri, som er født og opvokset med Landets Indvaanere fra Arilds Tid, og som har udviklet sig uden disse Midler, mere eller mindre, alt efter som Forholdene have været mere eller mindre gunstige. I Norge er der en spredt Befolkning, hvor der ikke findes den Magt hos de Enkelte til at skaffe Instituter tilveie, som der her er Spørgsmaal om, hvortil der heri Danmark findes Classer, om jeg ogsaa holder mig til de Middelclasser, som den ærede Minister taler om, der for Diebliffet ere saa store og talrige og velhavende, — det høre vi jo navnlig af Finanzministeren — at de ere istand til selv at bestride Udgifterne ved saadanne Instituter.

Naar den ærede Minister siger, at jeg søger at fælle mellem Skatteyderne, saa maa den ærede Minister vel lægge Mærke til, at jeg siger, at den Deel af Befolkningen, som ikke har idetmindste en umiddelbar Interesse i denne Sag, yder idetmindste de 60 Hundrede Dele, ja, jeg kunde gjerne sige de 66, og den Deel af Befolkningen, for hvem dette Institut skal oprettes, yder i det Allermesteste nogle og tredive Hundrede Dele; den mellemliggende Deel af Udgiften udredes fra andre Steder. Dette er imidlertid efter min Formening en Feil, og en dobbelt Feil, netop fordi man indtager til et specielt Formaal Skatteydelse, ikke alene fra den store Landboeclassse, som har en meget ringe umiddelbar Interesse deri, men ogsaa fra en heel anden Classse, som ikke har

dermed at bestille, og, naar Ministeren siger, at, naar vi ere komne til Erkjendelse af, at det er et Statsformaal her tilsigtes, saa bør vi gaae frem paa denne Maade, saa svarer jeg dertil, at Statsformaallet er netop den Grændselinie, vi have søgt at drage; saa langt som Statsformaallet strækker sig, følge vi med, men saasnart vi komme over paa et privat Gebeet, saa sige vi: Holdt. Det er denne Begrændsning, som jeg opfordrer Folkethinget til at holde fast ved. Naar jeg er kommen ind paa Fortiden, da er jeg foranlediget dertil af et æret Medlem, som sidder bag ved mig (Opfermann), og, naar jeg, som den ærede Minister sagde, er kommen ind paa Gfærtiden, saa er jeg foranlediget dertil ved det, som dagligt foregaaer.

J. A. Hansen: Uden at jeg vil vedkjende mig enhver enkelt Uttring eller enhver enkelt Sætning, som blev udtalt af den ærede Taler, der nu satte sig, skal jeg erklære, at jeg i alt Væsentligt vedkjender mig hans Betragtningemaade af den foreliggende Sag. — Grunden til, at jeg har taget Ordet, er blot den, at jeg vil gjøre opmærksom paa en Omstændighed, der, saavidt jeg har fulgt Forhandlingerne, ikke er kommen frem under denne Sags Behandling, og det er, at, naar der er Spørgsmaal om, hvorvidt kun de større eller mindre Jordbrugere ville komme til at nyde Godt af en saadan Landbohøiskole, som her er projecteret, da maa man vel erindre, at der er en meget stor Deel tilbage af en mindre Landboestand i Landet, hvem denne Fremgang af Landets Agerbrug ikke i nogen væsentlig Grad vil gavne, og det er den hele Fæsteclassse.